

Σύντομος απολογισμός της συνεδρίασης με θέμα το ενδεχόμενο ενός διαφοροποιημένου καθεστώτος για την μικρή παράκτια αλιεία στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ.

Παρόντες: βλέπε λίστα στο παράρτημα.

Δικαιολογημένα απόντες: κα. Παπαδοπούλου, κ. Ταουλτζής, κ. Καχούλ, κα Λέβστικ.

Πρόεδρος της συνεδρίασης: κ. Γκονθάλεθ Χιλ ντε Μπαρναμπέ

Γραμματεία: κ. Μπουονφίλιο, κα Μαρτίνεθ.

1. Ο Πρόεδρος της συνεδρίασης, Χ.Μ. Γκονθάλεθ Χιλ ντε Μπαρναμπέ, καλωσορίζει τους συμμετέχοντες παρακαλώντας τους να συγχωρήσουν την απουσία του Προέδρου του ΠΓΣ, κ. Καχούλ, και δίνει τον λόγο στον εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ζαν Κλοντ Κιέφ, ο οποίος παρουσιάζει τα αποτελέσματα των διαφόρων διαβουλεύσεων που οργανώθηκαν από την Επιτροπή για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, και πιο συγκεκριμένα για το ενδεχόμενο ενός διαφοροποιημένου καθεστώτος για την μικρή παράκτια αλιεία με παραδοσιακά μέσα. Υποδεικνύει ότι η συζήτηση για την μικρή παράκτια αλιεία συνδέεται με αυτήν της μεταβίβασης των αλιευτικών δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, έπειτα από το σεμινάριο της Λα Κορούνια (2-3 Μαΐου 2010) και δεδομένων των θέσεων που εξέφρασαν τα Κράτη Μέλη και οι ενδιαφερόμενες πλευρές επί των θεμάτων των δικαιωμάτων και της μικρής παράκτιας αλιείας, πιστεύει ότι η Επιτροπή οφείλει να τις λάβει υπ' όψιν. Επισημαίνει επίσης ότι στη διάρκεια του σεμιναρίου της Λα Κορούνια (2 και 3 Μαΐου 2010) και του άτυπου Συμβουλίου υπουργών που πραγματοποιήθηκε στο Βίγκο την επομένη, η Επίτροπος, κα Δαμανάκη υπογράμμισε ότι το βασικό διακύβευμα της μεταρρύθμισης είναι η αποκέντρωση της ΚΑΠ που θα πρέπει να έρθει πιο κοντά στην πραγματικότητα του τομέα. Ωστόσο, η συνθήκη της Λισαβόνας καθιστά δύσκολη την ουσιαστική αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων, και οι λύσεις που θα επέτρεπαν την καλύτερη συμμετοχή του τομέα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι ακόμη υπό εξέταση.
2. Όσον αφορά τα μεταβιβάσιμα δικαιώματα, επιβεβαιώθηκε ότι τα αλιευτικά δικαιώματα ανήκουν στα Κράτη, ότι η διαχείρησή τους εμπίπτει στα Κράτη μέλη και ως εκ τούτου ότι η δυνατότητα μεταβίβασης τους δεν μπορεί να τους επιβληθεί από εξωτερικό παράγοντα. Ωστόσο, είναι ευκταίο να καταλήξουμε σε μεγαλύτερη διαφάνεια στο ήδη υπάρχον σύστημα μεταβίβασης. Πρέπει να αποφευχθεί η απορρόφηση των μικρών εταιριών από τις μεγάλες. Συνεπώς, η Επιτροπή επεξεργάζεται ένα καθεστώς μεταβίβασης δικαιωμάτων που θα επιτρέπει τη σταδιακή εξάλειψη του πλεονάζοντος αλιευτικού δυναμικού με την χρηματοδότηση του τομέα, δεδομένου ότι οι δημόσιες επιχορηγήσεις δεν θα είναι διαθέσιμες μετά τη μεταρρύθμιση.

3. Όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της ΚΑΠ καθότι συνεισφέρει στην επισιτιστική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάπτυξη της στην επικράτεια της ΕΕ δυσχεραίνεται σήμερα από μία σειρά περιορισμών που η Επιτροπή έχει αναλύσει στην ανακοίνωσή της για μια στρατηγική της υδατοκαλλιέργειας (Απρίλιος 2009). Ύστερα από αυτήν την ανακοίνωση, οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής των Περιφερειών και κυρίως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναφέρουν την ανάγκη υιοθέτησης ενός ξεχωριστού κανονισμού για την ιχθυοκαλλιέργεια, που να συμπεριλαμβάνει όλα της τα πεδία (παραγωγή, κοινωνικός παράγοντας, δημόσια υγεία, περιβάλλον, υγεία των ζώων, κλπ.). Παρότι είναι ελάχιστα πιθανό να υπάρξει ένας ειδικός κανονισμός εντός του παρόντος διοικητικού συστήματος της Επιτροπής, η κα Επίτροπος Δαμανάκη επιθυμεί να αφιερωθεί ένα ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιχθυοκαλλιέργεια εντός του μελλοντικού βασικού κανονισμού.
4. Ύστερα από την παρουσίαση του κ. Κιέφ, ο Πρόεδρος της συνεδρίασης δίνει τον λόγο στους συμμετέχοντες για μία ανταλλαγή απόψεων και για ερωτήσεις προς τον ομιλητή. Ο κ. Κιέφ υπογραμμίζει ότι το κυρίαρχο αίσθημα είναι ότι η ιδιωτική αγορά των δικαιωμάτων θα είναι πιο αποδοτική από τις δημόσιες επιχορηγήσεις για την επίλυση του πλεονάζοντος δυναμικού αφού η συγκέντρωση των δικαιωμάτων ITR θα λαμβάνει χώρα εκεί όπου μία μείωση του στόλου είναι αναγκαία. Οι συμμετέχοντες εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους κυρίως για τον υποχρεωτικό ή προαιρετικό χαρακτήρα αυτού του συστήματος μεταβίβασης δικαιωμάτων για την αλιεία ανοικτής θαλάσσης και την μικρή παράκτια αλιεία, την αξία επί του πλοίου, τη σκοπιμότητα ενός τέτοιου συστήματος για τις μεικτές αλιείες, τα μέτρα προστασίας που θα τεθούν σε εφαρμογή για να προστατευτεί η μικρή παράκτια αλιεία, κλπ. Ο κ. Κιέφ επισημαίνει ότι οι ατομικές ποσοτώσεις αλιείας ITR χαίρουν καλής υποδοχής από την Επιτροπή, όπως και τα ιδιωτικά δικαιώματα χρήσης, διαχειριζόμενα από το Κράτος. Τα δικαιώματα αυτά θα μπορούσαν να παραχωρηθούν για μία διάρκεια δέκα και πλέον ετών προσφέροντας στη βιομηχανία μια σαφή εικόνα της μελλοντικής της πρόσβασης στα αποθέματα.
5. Όσον αφορά ιδιαίτερα το ζήτημα του ορισμού της μικρής παράκτιας αλιείας με παραδοσιακά μέσα, ο Πρόεδρος εκφράζει τη λύπη του για τη χαμηλή συμμετοχή του κλάδου της αλιείας στο σεμινάριο της Λα Κορούνια, ενώ το θέμα που εξετάστηκε αφορούσε ιδιαίτερα τους επαγγελματίες. Υπενθυμίζει ότι το κριτήριο και μόνο του συνολικού μήκους 12 μέτρων, είναι κατά πολύ ανεπαρκές για έναν ορισμό της παραδοσιακής αλιείας. Στην Ισπανία, οι ψαράδες είχαν ζητήσει μια ζώνη αλιευτικής προστασίας έτσι ώστε να απαγορευτεί η εντός αυτής πρόσβαση στους βιομηχανικούς στόλους μη μεσογειακών χωρών (εκτός της περίπτωσης τήρησης του ευρωπαϊκού κανονισμού), και για την προφύλαξη των προϊόντων ποιότητας που προέρχονται από την παραδοσιακή αλιεία (φρεσκάδα, παλιρροίες κάτω των 24 ωρών, κλπ.). Επιπλέον, ο Πρόεδρος επιθυμεί να γνωρίζει τα συμφέροντα που εκπροσωπούνται στη Μεσόγειο από την ιχθυοκαλλιέργεια, καθώς και αν υπάρχουν μελέτες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις διότι οι κλωβοί εκτροφής έχουν πολλαπλασιαστεί σε ορισμένες ζώνες.

6. Η κα Μπεζάρ τής οποίας η οργάνωση (CEPESCA) εκπροσωπεί και ένα μέρος του παραδοσιακού στόλου, υπενθυμίζει ότι η οργάνωσή της είναι υπέρ της μεταβίβασης δικαιωμάτων. Ορισμένες εταιρίες κάνουν ήδη χρήση των μεταβιβάσεων (ποσοτώσεις για τον ερυθρό τόνο). Οι μεταβιβάσεις αυτές επιτρέπουν τον μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο προγραμματισμό τής δραστηριότητας των εταιριών.
7. Ο κ. Σαντολίνι (Big Game Italia) επιθυμεί να μάθει αν η Επιτροπή σκοπεύει να μιλήσει για την ερασιτεχνική αλιεία που σχετίζεται με την παραδοσιακή αλιεία στην Πράσινη Βίβλο. Έχοντας επίγνωση του ότι οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης δεν επιθυμούν κανονισμό για την ερασιτεχνική αλιεία, υπενθυμίζει ότι οι ερασιτέχνες ψαράδες τής Μεσογείου επιθυμούν αυστηρούς κανόνες και μια συζήτηση πάνω στο ζήτημα αυτό που αφορά εκατομμύρια ενδιαφερόμενους.
8. Απαντώντας στους συμμετέχοντες, ο κ. Κιέφ επιβεβαιώνει ότι το πλαίσιο της μεταβίβασης δικαιωμάτων πρέπει να διασφαλιστεί. Η «δημόσια» αγορά πρέπει να οργανωθεί από τα Κράτη μέλη έτσι ώστε να επιτραπούν οι επενδύσεις (διάρκεια ζωής των πλοίων το λιγότερο 10 έτη, κλπ.). Αναφέρεται σε μία αγορά όπου τα δικαιώματα θα γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης από ιδιώτες αλλά διαχείρισης από τα Κράτη μέλη (άδειες, ποσοτώσεις, αλιευτική προσπάθεια για μια αρκετά μεγάλη χρονική περίοδο). Η δυνατότητα μεταφοράς πρέπει επίσης να είναι εφικτή κατά τη διάρκεια ενοικίασης του «δικαιώματος». Η πρόθεση της Επιτροπής έγκειται στην οργάνωση ενός «πεδίου ισότιμου ανταγωνισμού» για τις συνθήκες εκμετάλλευσης. Η ερώτηση που παραμένει επίκαιρη είναι αν η μικρή αλιεία θα μπορούσε επίσης να οργανώσει μια αγορά δικαιωμάτων, εφόσον το επιθυμεί.
9. Όσον αφορά μια εκχώρηση εξουσιών στα ενδιαφερόμενα κέντρα αποφάσεων, η κα Επίτροπος είναι θετική. Ωστόσο, οι διατάξεις τής Συνθήκης της Λισαβόνας ορίζουν ότι η Κοινότητα διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα επί της διατήρησης των αλιευτικών πόρων (πρόταση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο που αποφασίζουν). Η Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος τη δημιουργία περιφερειακών μηχανισμών που θα μπορούσαν να συμβάλλουν προς σ' αυτήν την κατεύθυνση χωρίς να επιφέρουν αλλοίωση αυτής της δικαιοδοσίας.
10. Όσον αφορά τον ορισμό τής μικρής παράκτιας αλιείας, οι αλιευτικές δραστηριότητες των πλοίων που φτάνουν έως και τα 24 μέτρα θα μπορούσαν, κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θα καθοριστούν, να προστατευτούν από τους κινδύνους μιας συγκέντρωσης των αλιευτικών δικαιωμάτων που συνδέονται με τις ατομικές μεταβιβάσιμες ποσοτώσεις.
11. Το ζήτημα του αποκλεισμού των πλοίων που φέρουν τη σημαία μη μεσογειακών χωρών, άπτεται του Δικαίου της Θάλασσας όπου και θα πρέπει να σημειωθεί διπλωματική πρόοδος, αφού οι απόπειρες του παρελθόντος δεν έχουν τελεσφορήσει ακόμη.

12. Σχετικά με την ιχθυοκαλλιέργεια και τις περιβαλλοντικές της επιπτώσεις, η πραγματική ανησυχία συνίσταται στην αποφυγή της συγκέντρωσης αποθηκευμάτων κάτω από τους κλωβούς εκτροφής στις κλειστές θαλάσσιες ζώνες. Για αυτόν τον σκοπό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μία χαρτογράφηση (« spatial planning ») των παράκτιων δραστηριοτήτων έτσι ώστε τα κράτη να προσδιορίσουν ή να σχεδιάσουν τις οικονομικές δραστηριότητες. Η ανάπτυξη της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής προβλέπει μια οδηγία για να προχωρήσει ο χωροταξικός σχεδιασμός.
13. Όσο για την ερασιτεχνική αλιεία, καλύπτεται μεν από τον βασικό κανονισμό αλλά δεν υπάρχει διάταξη για τους λόγους που αναφέρθηκαν με τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Το ζήτημα τέθηκε εκ νέου στη Λα Κορούνια: η Επιτροπή επιθυμεί να καλύψει την ερασιτεχνική αλιεία αλλά δεν υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις για τη διατύπωση των κανόνων. Το κάθε Κράτος μέλος εξακολουθεί να αποφασίζει (για το επιτρεπόμενο μέγεθος των μηχανών, την απαγόρευση των πωλήσεων, κλπ.).
14. Αφού τελείωσε η ανταλλαγή απόψεων με τον εκπρόσωπο της Επιτροπής, ο κ. Μπουονφίλιο προχωράει στην παρουσίαση του σχεδίου γνωμοδότησης πάνω στο ζήτημα του διαφοροποιημένου καθεστώτος. Επισημαίνει ότι η συζήτηση πάνω σε αυτό το ζήτημα έχει προχωρήσει πολύ εντός των ευρωπαϊκών οργανώσεων του τομέα. Δεν υπάρχει ομοφωνία πάνω σε έναν κοινό ορισμό, ούτε πάνω στη σκοπιμότητα ενός διαφοροποιημένου καθεστώτος, και ούτε πάνω στις ατομικές μεταβιβάσιμες ποσοτώσεις. Πρέπει να υπάρξει μια γνωμοδότηση που να λαμβάνει υπ' όψιν όλες τις απόψεις, και όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ερασιτεχνικής αλιείας ανά τις διάφορες χώρες. Ο ορισμός που περιορίζεται σε ένα κριτήριο (μήκος του πλοίου) είναι ανεπαρκής. Στη συνέχεια ο λόγος δίδεται στους συμμετέχοντες για μια ανταλλαγή απόψεων.
15. Έτσι, η κα Μπεζάρ ζητάει να υπογραμμιστεί περισσότερο η αναγκαιότητα πρόβλεψης ενός ειδικού άξονα για τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις υπέρ του στόλου παραδοσιακής αλιείας για την ανακαίνιση, τον εκσυγχρονισμό και την εμπορευματοποίηση των προϊόντων, για παράδειγμα. Ορισμένοι εκπρόσωποι εκφράζουν την ανησυχία τους για τον ενδεχόμενο αποκλεισμό κάποιων αλιευτικών μηχανών από το πεδίο του ορισμού, όπως για παράδειγμα οι μηχανότρατες. Ο κ. Τουντέλα προτείνει αντ' αυτού ένα σύστημα διαχείρισης βασισμένο πάνω στην αλιευτική προσπάθεια και τάσσεται υπέρ των μακροπρόθεσμων σχεδίων διαχείρισης, καθότι ένα διαφοροποιημένο καθεστώς δεν είναι αναγκαίο σε εθνικό επίπεδο αλλά περισσότερο σε αυτό των αλιεύσεων (μακροπρόθεσμα σχέδια διαχείρισης ανά αλίευση).
16. Η κα Σάντσεθ (FNCP) υπογραμμίζει ότι η Πράσινη Βίβλος της τελευταίας μεταρρύθμισης περιείχε ένα ειδικό σχέδιο δράσης για την Μεσόγειο, ενώ από την άλλη δεν αναφέρει παρά σπανίως ή μόνο προς υπενθύμιση την Μεσόγειο, δεν αναφέρονται το σύνολο επιτρεπόμενων αλιευμάτων (TAC) ή οι ποσοτώσεις, παρά μόνο μέτρα τεχνικής φύσεως, μια συνύπαρξη με τους

αλιευτές τρίτων κρατών από την οποία προκύπτει άμεσος αθέμιτος ανταγωνισμός, διαφορετικές μηχανές, διαφορετικά μεγέθη, κλπ. Οι κκ. Ριμπάλτα (ερασιτεχνική αλιεία) και Σαντολίνι υποστηρίζουν την ιδέα προσθήκης μιας ειδικής παραγράφου στο κείμενο για την ερασιτεχνική αλιεία.

17. Συμπερασματικά, η Γραμματεία θα προσαρμόσει το σχέδιο γνωμοδότησης στη βάση των προτεινόμενων τροπολογιών, θα το μεταφράσει και θα το κυκλοφορήσει στα μέλη που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση προς συμφωνία. Έπειτα, θα διανεμηθεί στα μέλη της Εκτελεστικής επιτροπής προς επικύρωση μέσω γραπτής διαδικασίας, και θα αποσταλεί στα ευρωπαϊκά όργανα και στις υπόλοιπες ενδιαφερόμενες πλευρές.
18. Ο Πρόεδρος ευχαριστεί τους συμμετέχοντες, τους εκπροσώπους της Επιτροπής, τους διερμηνείς και την Γραμματεία, και τους δίνει ραντεβού νωρίς το απόγευμα για μια συνεδρίαση πάνω στη συνεργασία με τους επιστημονικούς φορείς.

